
***SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ
W CHORZELACH
W ROKU 2022***

Chorzele, kwiecień 2023 rok

Spis treści:

Wstęp.....	str.3
1. Podstawy prawne działalności oraz struktura organizacyjna Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach.....	str. 4-6
1.1. Podstawy prawne działalności Ośrodka Pomocy Społecznej.....	str.4-5
1.2. Struktura organizacyjna Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach.....	str.5-6
2. Budżet Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach.....	str.7-9
3. System Pomocy Społecznej.....	str.10-21
3.1. Klienci Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach.....	str.10-12
3.2. Świadczenia zrealizowane w ramach ustawy o pomocy społecznej.....	str.12-21
4. Realizacja zadań wynikających z innych ustaw.....	str.22-29
5. Pozostała działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach.....	str.30-37
6. Diagnoza potrzeb w zakresie pomocy społecznej.....	str.38-39
Podsumowanie.....	str.40-43

Wstęp

Pomoc społeczna umożliwia osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Analogicznie jak w latach poprzednich, misją Ośrodka jest efektywne i skuteczne wspieranie mieszkańców gminy Chorzele. Na bazie wieloletnich doświadczeń w realizacji zadań spoczywających na Ośrodku, szczególny nacisk kładziono na zapewnienie możliwie najwyższej jakości świadczonych usług, podnoszenie kompetencji kadry oraz oferowanie mieszkańcom gminy form wsparcia stanowiących odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby. Ośrodek dołożył wszelkich starań, aby sprostać wyzwaniom związanym z koniecznością sprawnej obsługi świadczeniobiorców.

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, „Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej”.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach przedstawia sprawozdanie ukazujące działania realizowane na przestrzeni 2022 roku.

Niniejsze sprawozdanie zawiera analizę budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach oraz stanowi przekrój informacji o realizowanych zadaniach w zakresie pomocy społecznej oraz innych zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej, m.in. świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, wsparcia kobiet w ciąży i rodzin oraz funduszu alimentacyjnego i działań wobec dłużników alimentacyjnych, dodatku mieszkaniowego, a także innych ustaw i działań podejmowanych w ramach realizacji programów i projektów.

Sprawozdanie obrazuje również stopień realizacji celów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie a także Programie Wspierania Rodziny w Gminie Chorzele. Dokument przedstawia ponadto potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2023.

1. Podstawy prawne działalności oraz struktura organizacyjna Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach

1.1 Podstawy prawne działalności Ośrodka Pomocy Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach został powołany do realizacji zadań pomocy społecznej Uchwałą nr X/49/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Chorzelach z dnia 26 lutego 1990 r. Ośrodek jest organizacyjnie wyodrębnioną jednostką budżetową, która działa na podstawie statutu oraz regulaminu organizacyjnego. Jako jednostka wchodząca w skład lokalnej administracji samorządowej, stanowi element systemu polityki społecznej państwa w gminie Chorzele. Działalność Ośrodka finansowana jest z budżetu wojewody i budżetu gminy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach realizuje zadania wynikające z wielu aktów prawnych, w szczególności z:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy z dnia 19.08.1994 o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
- ustawy z dnia 24.01.1991r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych,

- ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- uchwały Nr 140 Rady Ministrów z 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023.

1.2 Struktura organizacyjna Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach

Strukturę organizacyjną Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach w 2022 r. stanowiły następujące komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska:

Działy oraz samodzielne stanowiska pracy:

1. Dyrektor.
2. Zastępca Dyrektora.
3. Dział Finansowo Księgowy:
 - a) Główny księgowy,
 - b) stanowisko pracy ds. księgowości i dodatków mieszkaniowych – 1 etat.
4. Dział Pomocy Społecznej:
 - a) wieloosobowe stanowisko pracy pracownik socjalny – 6 etatów,
 - b) stanowisko pracy ds. administracyjnych i obsługi kasy – 1 etat,
 - c) wieloosobowe stanowisko pracy opiekun w Ośrodku Pomocy Społecznej - 5 etatów.
5. Dział Świadczeń Rodziny:
 - a) wieloosobowe stanowisko pracy ds. świadczeń rodzinnych – 2 etaty,
 - b) stanowisko pracy ds. funduszu alimentacyjnego i świadczeń rodzinnych, Karty Dużej Rodziny – 1 etat.
6. wieloosobowe stanowisko pracy asystent rodziny – 2 etaty.
7. stanowisko pracy sprzątaczką – 1 etat.
8. stanowisko pracy ds. usług opiekuńczych – 1 etat.
9. stanowisko pracy pomoc administracyjna ds. obsługi sekretariatu i spraw organizacyjno - technicznych – 1 etat.

W 2022 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chorzelach zatrudnione były 24 osoby, w tym 6 pracowników socjalnych oraz 5 opiekunek nad osobą starszą i asystent rodziny. Jedna osoba (asystent rodziny) korzysta z prawa do urlopu wychowawczego.

Pracownicy zatrudnieni w Ośrodku posiadają odpowiednie wykształcenie określone w ustawie o pomocy społecznej oraz ustawie o pracownikach samorządowych. Ponadto liczba zatrudnionych pracowników socjalnych spełnia wymogi ustawowe określone w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, na podstawie której „ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”.

Tabela 1. Poziom wykształcenia pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach

Lp.	Poziom wykształcenia	Liczba osób
1	Wyższe:	18
	z tego:	
	licencjackie:	
	magisterskie:	12
2	Średnie:	3
3	Zasadnicze zawodowe i podstawowe	3

Wśród wszystkich osób zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej, zdecydowaną przewagę stanowią pracownicy posiadający wykształcenie wyższe (75%).

Niezbędnym elementem dla procesu standaryzacji usług socjalnych i społecznych jest dbałość o rozwój, proces kształcenia i samokształcenia służb pomocowych poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach, konferencjach, zapoznanie się ze specjalistyczną literaturą oraz wymiana doświadczeń.

W trosce o jakość świadczonych usług, w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chorzelach, pracownicy podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w wielu specjalistycznych szkoleniach. Kadra uczestniczyła w wielu szkoleniach i konferencjach poświęconych pomocy oraz innym zagadnieniom niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, wynikających ze statutu Ośrodka.

2. Budżet Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach

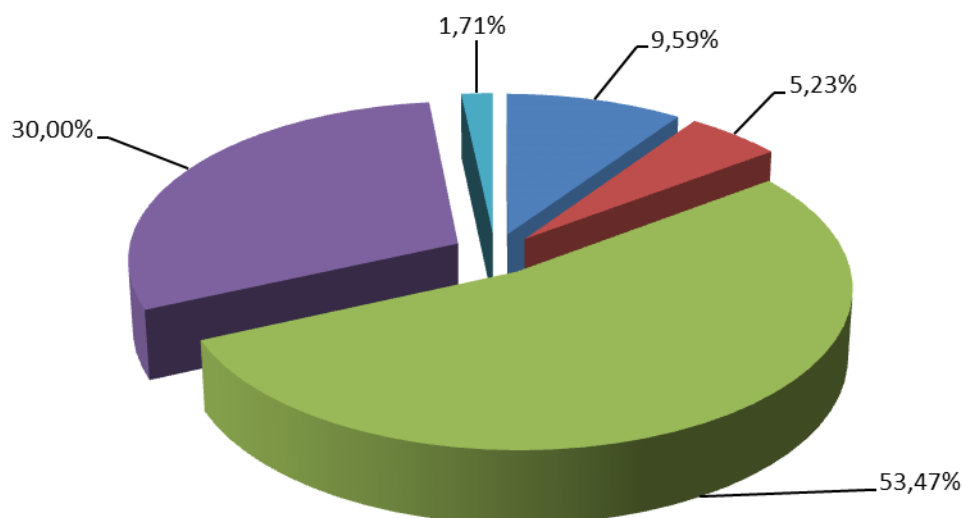
Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach w 2022r. otrzymał środki finansowe w wysokości 24.025.072,50zł, wykonanie budżetu wyniosło 23.991.864,26zł.

Tabela 2

Zadania	Otrzymane środki	Wykonanie	Wykorzystanie środków w %
Zadania własne gminy	3 435 092,72 zł	3 421 983,72 zł	99,62%
finansowane z budżetu gminy	2 178 419,72 zł	2 177 081,42 zł	99,94%
dofinansowane dotacja z budżetu państwa	1 256 673,00 zł	1 244 902,30 zł	99,06%
Zadania zlecone gminy w tym:	12 971 068,28 zł	12 959 248,04 zł	99,91%
koszty obsługi finansowane z budżetu gminy	100 736,53 zł	100 736,53 zł	100,00%
koszty obsługi finansowane ze zwrotów dłużników alimentacyjnych	23 843,75 zł	23 843,75 zł	100,00%
Środki na realizację wypłat z funduszu przeciwdziałania COVID-19	7 207 830,00 zł	7 199 670,00 zł	99,89%
Środki Funduszu Pomocy	411 081,50 zł	410 962,50 zł	99,97%
Razem	24 025 072,50 zł	23 991 864,26 zł	99,86%

Środki finansowe na realizację zadań statutowych Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach pochodziły z następujących źródeł:

- budżet gminy w wysokości – 9,59%
- dotacja celowa na dofinansowanie do zadań własnych Gminy w wysokości – 5,23%
- dotacja celowa na realizację zadań zleconych Gminie w wysokości – 53,47%
- środki na realizację wypłat z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (dodatek węglowy i dodatek dla gospodarstw domowych) – 30,00%
- środki na Fundusz Pomocy (pomoc obywatelom Ukrainy) – 1,71%

- budżet gminy
- dotacja celowa na dofinansowanie do zadań własnych
- dotacja celowa na realizację zadań zleconych
- środki na realizację wypłat z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19
- środki na Fundusz Pomocy

Dział	Rozdział	Plan w zł	Wykonanie	Wykorzystanie środków w %
	POMOC SPOŁECZNA	12 920 169,00 zł	12 352 009,81 zł	95,60%
852	Rozdział 85202 DPS	508 680,00 zł	505 339,68 zł	99,34%
852	Rozdział 85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2 000,00 zł	696,80 zł	34,84%
852	Rozdział 85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane (zasilek stały)	37 277,00 zł	36 586,85 zł	98,15%
852	Rozdział 85214 zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie społeczne w tym:	280 000,00 zł	254 199,76 zł	68,54%
	zasiłek celowy	60 000,00 zł	34 200,00 zł	57,00%
	zasiłek okresowy	220 000,00 zł	219 999,76 zł	100,00%
852	Rozdział 85215 Dodatki mieszkaniowe i energetyczne	8 000,00 zł	6 439,01 zł	80,49%
852	Rozdział 85216 zasiłki stałe	428 265,00 zł	420 110,49 zł	98,10%
852	Rozdział 85219 Ośrodki Pomocy Społecznej	1 292 244,00 zł	1 182 953,86 zł	91,54%
852	Rozdział 85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	756 691,00 zł	652 065,72 zł	86,17%
	w tym opieka 75+	133 858,00 zł	128 006,40 zł	95,63%
852	Rozdział 85230 Pomoc w zakresie dożywiania	260 000,00 zł	260 000,00 zł	100,00%
852	Rozdział 85295 Pozostała działalność	39 728,00 zł	39 124,84 zł	98,48%
	pomoc żywnościowa		6 391,70 zł	
	schroniska		27 093,60 zł	
	teleopieka		5 639,54 zł	

852	Rozdział 85295 Dodatek węglowy	6 367 900,00 zł	6 309 720,00 zł	99,09%
	w tym koszty obsługi		123 720,00 zł	
852	Rozdział 85295 Pomoc obywatelom UA w tym	407 660,00 zł	403 893,00 zł	99,08%
	zakwaterowanie obywateli UA		375 424,00 zł	
	posiłek dla dzieci UA w szkołach		2 153,00 zł	
	jednorazowe świadczenia		26 316,00 zł	
852	Rozdział 85295 Dodatek osłonowy	1 399 320,00 zł	1 390 929,80 zł	99,40%
	w tym koszty obsługi	27 363,00 zł	27 103,47 zł	99,05%
853	Rozdział 85395 Pozostała działalność Dodatek dla gospodarstw domowych	1 132 404,00 zł	889 950,00 zł	78,59%
	w tym koszty obsługi		17 450,00 zł	
	RODZINA	11 656 682,50 zł	11 639 854,45 zł	99,86%
855	Rozdział 85501 Świadczenia wychowawcze w tym:	4 834 146,00 zł	4 833 936,62 zł	100,00%
	środki z dotacji	4 798 576,00 zł	4 798 576,00 zł	100,00%
	środki z BG	35 570,00 zł	35 360,00 zł	99,41%
855	Rozdział 85502 Św rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubez emerytalne rentowe z ubezpieczenia społecznego wraz z kosztami obsługi	6 675 989,00 zł	6 662 198,84 zł	99,79%
	środki z dotacji	6 576 409,00 zł	6 572 979,18 zł	99,95%
	środki z budżetu gminy	99 550,00 zł	89 219,66 zł	89,62%
855	Rozdział 85503 Karta Dużej Rodziny	1 812,00 zł	1 812,00 zł	100,00%
	Rozdział 85504 Wspieranie rodziny	67 325,00 zł	64 466,71 zł	95,75%
855	Rozdział 85513 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane (św. rodzinne)	70 371,00 zł	70 370,78 zł	100,00%
855	Rozdział 85595 Pozostała działalność świadczenia rodzinne dla obywateli UA	7 069,50 zł	7 069,50 zł	100,00%

3. System pomocy społecznej

3.1 Klienci Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach

W 2022 r. dla 702 osób z terenu gminy Chorzele wydano decyzje administracyjne przyznające świadczenia z pomocy społecznej. Wsparciem w ramach systemu pomocy społecznej objęto łącznie 1241 osób z 408 rodzin. Porównując ilość osób objętych w/w wsparciem w stosunku do liczby mieszkańców gminy Chorzele (9951 osób – stan na 31.12.2022r.), przyjąć należy, iż pomocą zostało objętych około 12,48 % ogółu lokalnej społeczności.

Świadczeń z zasobów społecznej najczęściej udzielano z powodu ubóstwa, długotrwałej lub ciężkiej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia, potrzeby ochrony macierzyństwa oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Tabela 3 Powody udzielania pomocy w 2022 r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	248	749
sieroctwo	0	0
Bezdomność	5	5
Potrzeba ochrony macierzyństwa	83	475
W tym: potrzeba ochrony wielodzietności	83	475
Bezrobocie	102	312
Niepełnosprawność	109	207
Długotrwała lub ciężka choroba	202	467
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. dom. (rodziny niepełne i wielodzietne)	9	42
Przemoc w rodzinie	2	10
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	3	13
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,	0	0

ochronę uzupełniającą lub zwolnienie na pobyt czasowy		
Zdarzenie losowe	3	8
Sytuacja kryzysowa	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Tabela 4 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w 2022 r.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych /bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania	702	408	1241
w tym: świadczenia pieniężne	196	193	404
świadczenia niepieniężne	517	260	1024
świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	0	x	x
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	702	408	1241
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej ogółem	x	105	197
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	1	1

W stosunku do roku 2021 r. o 57 zmalała rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną. Spadek dotyczy zarówno świadczeń pieniężnych jak i świadczeń niepieniężnych.

Pod względem struktury rodzin korzystających z pomocy społecznej, rok 2022 był podobny do lat ubiegłych. Dominują rodziny z dziećmi (219 rodzin), w tym 27 rodzin niepełnych. Pomocy społecznej udzielono dla 162 osób samotnych oraz dla 73 rodzin emerytów i rencistów.

W 2022 r. do Ośrodka wpłynęło 705 podań o udzielenie wsparcia z zasobów pomocy społecznej, pracownicy socjalni przeprowadzili 787 wywiadów środowiskowych. Wydano 924 decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej (w tym 3 decyzje odmowne).

Ogólną liczbę klientów Ośrodka stanowiły rodziny otrzymujące wsparcie wynikające z wielu innych aktów prawnych, w szczególności z:

- ustawy o świadczeniach rodzinnych – 657 rodzin;
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – 1075 rodzin;
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 41 rodzin;

- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów – 6 rodzin;
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych – 7 rodzin;
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – 13 rodzin.

3.2 Świadczenia zrealizowane w ramach ustawy o pomocy społecznej.

Świadczenia pomocy społecznej są zróżnicowane, przyznanie niektórych z nich ma charakter obligatoryjny, a innych - fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania. Wyodrębnić należy następujące rodzaje świadczeń: świadczenia pieniężne i niepieniężne.

Tabela 5 Podstawowe rodzaje świadczeń realizowanych przez tut. OPS na podstawie ustawy o pomocy społecznej w 2022 r.

Rodzaj świadczeń	Liczba osób	Liczba osób w rodzinach	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (w zł)
zasiłki stale	63	74	669	420 110,49
zasiłki okresowe	73	198	452	219 999,76
Schronienie	4	4	27	27 093,60
usługi opiekuńcze	51	54	25 089	652 065,72
zasiłki celowe	57	101	71	17 200,00
Zdarzenie losowe	3	8	3	17 000,00
odpłatność gminy za pobyt w DPS	19	19	167	505 339,68

Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej jest uzależnione od spełnienia szeregu warunków określanych w odpowiednich przepisach.

Art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej określa wysokość kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Zgodnie z tym przepisem uprawnienie do korzystania ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty - 776,00 zł
2. rodzinie/ osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 600,00 zł, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15 lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, a także z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W ramach zadań własnych gminy, w tym o charakterze obowiązkowym Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach realizował następujące zadania:

➤ zasiłek celowy

Zgodnie z art. 39 ustawy o pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu.

W myśl art. 41 ustawy o pomocy społecznej w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi.

Według art. 40 ust. 1 i ust. 2 ustawy o pomocy społecznej zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. Zasiłek celowy może być przyznany także osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. Zasiłek ten może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

W 2022 r. na zasiłki celowe w ramach cytowanych wyżej przepisów ustawy o pomocy społecznej wydatkowano łącznie 34 200,00 zł (o 18 155,00 zł mniej niż w 2021 r.)

Ośrodek udzielił pomocy w formie zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego 57 rodzinom (109 osób w rodzinach). Liczba świadczeniobiorców w stosunku do 2021 r.

zwiększyła się o 7 rodzin, jednak wydatkowanie środków na te formy pomocy uległo zmniejszeniu o łącznie 14 155,00 zł i wyniosło 17 200,00zł.

Dodatkowo w 2022 r., w oparciu o cytowany wyżej przepis art. 40 ustawy o pomocy społecznej, Ośrodek udzielił jednorazowego wsparcia w formie zasiłku celowego z powodu zdarzenia losowego dla 3 rodzin (2 x pożar, 1x zerwany dach) na łączną kwotę 17 000,00 zł.

Tabela 6 Zasiłki celowe -2022r.

Rodzaj świadczeń	Liczba rodzin	Koszt świadczeń (w zł)
zasiłki celowe i specjalne celowe (art. 39 i art. 41 ups)	57	17 200 zł
zasiłki celowe - zdarzenie losowe (art. 40 ups)	3	17 000 zł

Tabela 7 Zasiłek celowe - 2021r. - źródło OPS w Chorzelach

Rodzaj świadczeń	Liczba rodzin	koszt świadczeń (w zł)
zasiłki celowe i specjalne celowe (art. 39 i art. 41 ups)	50	31 355 zł
zasiłki celowe - zdarzenie losowe (art. 40 ups)	4	21 000 zł

➤ **zasiłek okresowy**

Świadczenie przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i adresowane jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium dochodowe oraz zasobach pieniężnych nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Po spełnieniu kryteriów zawartych w w/w przepisie wypłata zasiłku okresowego w ustawowo wyliczonej wysokości jest obligatoryjna. Okres, na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy, ustala Ośrodek na podstawie okoliczności sprawy.

Przyznawanie i wypłata zasiłku okresowego jest zadaniem własnym gminy, dotowanym z budżetu państwa.

W 2022 r. w/w świadczenie przyznano dla 73 osób z 52 rodzin (198 osób w rodzinie) na łączną kwotę 219 999,76 zł. W porównaniu z 2021 r. liczba rodzin objętych pomocą w

formie zasiłku okresowego zmalała o 8, a wysokość wydatkowanych środków spadła o kwotę 37 043,52 zł. Podobnie jak w ubiegłym roku zasiłki okresowe przyznawano głównie z powodu bezrobocia.

Tabela 8 Zasiłek okresowy – 2022r. -źródło OPS w Chorzelach

Rodzaj świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń (w zł)
zasiłki okresowe	73	198	219 999,76

Tabela 9 Zasiłek okresowy - 2021r. - źródło OPS w Chorzelach

Rodzaj świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń (w zł)
zasiłki okresowe	81	196	257 043,28

➤ **zasiłek stały**

Zasiłek stały to świadczenie przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy (z tytułu posiadania umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności), spełniającym kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej lub osoby w rodzinie, o których mowa w art. 8 w/w ustawy. Po spełnieniu przesłanek zawartych w w/w przepisie, przyznanie i wypłata zasiłku stałego w ustawowo wyliczonej wysokości jest obowiązkowa.

Wypłata zasiłków stałych należy również do katalogu obowiązkowych zadań własnych gminy. Na realizację zadania przekazywana jest dotacja celowa z budżetu państwa.

W 2022 roku na zasiłki stałe wydatkowano 420 110,49 zł tj. o 17 907,49 zł więcej niż w 2021 r. Z tej formy pomocy skorzystały 63 osoby (63 rodziny, 74 osoby w rodzinie). W stosunku do 2021 roku liczba świadczeniobiorców zmniejszyła się o 4 osoby.

Tabela 10 Zasiłek stały - 2022r.

Rodzaj świadczeń	Liczba osób	Liczba osób w rodzinach	koszt świadczeń (w zł)
zasiłki stałe	63	74	420 110,49

Tabela 11 Zasiłek stały - 2021r.

Rodzaj świadczeń	Liczba osób	Liczba osób w rodzinach	koszt świadczeń (w zł)
zasiłki stałe	67	80	402 203,00

➤ **usługi opiekuńcze**

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze. Obejmują one pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W 2022 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych korzystało 51 osób. Dla 39 osób pomoc przyznano w latach ubiegłych, natomiast w 2022 r. wsparcie w formie usług opiekuńczych przyznano dla 12 nowych podopiecznych. W stosunku do 2021 r. (68 osób), w 2022 r. z tej formy wsparcia skorzystało o 17 osób mniej.

Z powodu zgonów i rezygnacji na dzień 31.12.2022 r. usługi opiekuńcze sprawowane były u 35 osób.

Całkowity koszt 1 godziny usług opiekuńczych wyniósł 23,60 zł. Wysokość odpłatności za 1 godzinę sprawowanych usług opiekuńczych uzależniona jest od dochodu osoby korzystającej z tej formy wsparcia. Średni koszt 1 godziny usług, poniesiony przez podopiecznego wyniósł 6,17 zł. W 2022r. usługi opiekuńcze były sprawowane średnio po około 3 godziny dziennie.

Usługi opiekuńcze sprawowało 5 opiekunek zatrudnionych na umowę o pracę oraz opiekunki zatrudnione na umowę zlecenie w zależności od potrzeb.

Ogólny koszt świadczenia usług opiekuńczych w gminie Chorzele utrzymał się na poziomie podobnym do roku ubiegłego i wyniósł 652 065,72zł . Z tytułu wpłat od świadczeniobiorców pozyskano 149 332,02 zł.

Tabela 12 Usługi opiekuńcze - 2022r.

Rodzaj świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń (w zł)
Usługi opiekuńcze (w tym program Opieka 75+)	51	652 065,72

Tabela 13 Usługi opiekuńcze - 2021r.

Rodzaj świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń (w zł)
Usługi opiekuńcze (w tym program 75+)	68	648 732,36

➤ **kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu**

W myśl art. 54 ustawy o pomocy społecznej: osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym.

W 2022 r. w domach pomocy społecznej przebywało 19 osób. Dla 15 osób pomoc w/w formie przyznano w latach ubiegłych, natomiast w 2022 r. wsparcie w formie skierowania do DPS przyznano dla 4 podopiecznych.

W porównaniu z 2021r. (23 mieszkańców DPS), w roku 2022 odnotowano znaczny spadek liczby osób przebywających w DPS.

Z powodu zgonu 7 pensjonariuszy na dzień 31 grudnia 2022 r. w DPS przebywało 12 osób.

Mieszkańcami DPS są osoby, które z uwagi na zły stan zdrowia, wymagają całodobowej opieki a Ośrodek wyczerpał wobec nich wszystkie ustawowe możliwości pomocowe poprzez usługi opiekuńcze, których celem jest pomoc w środowisku zamieszkania. Pensjonariusze z terenu gminy Chorzele to wyłącznie osoby samotnie gospodarujące, które często nie mają krewnych zobowiązanych do alimentacji.

Mieszkańcy DPS zobowiązani są do ponoszenia odpłatności w wysokości 70 % własnego dochodu – wpłaty mieszkańców wpływają na konto DPS. Do uiszczenia pozostałej należności zobowiązuje się osoby zobowiązane do alimentacji wobec pensjonariuszy DPS. W przypadku braku możliwości prawnego wyegzekwowania środków od mieszkańca DPS (brak dochodu) lub od osób zobowiązanych do alimentacji (brak dochodu lub ustawowe zwolnienie z partycypacji w kosztach jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 300% kryterium dochodowego) oraz w przypadku mieszkańców, którzy nie posiadają dochodu własnego i osób zobowiązanych do alimentacji – ciężar utrzymania spoczywa na Gminie.

Na realizację tego zadania w 2022 r. OPS wydatkował 505 339,68 zł, tj. o 52 036,40 zł mniej niż w ubiegłym roku. W stosunku do 2021 r. wzrósł średni koszt miesięcznego pobytu jednej osoby w Domu Pomocy Społecznej i w 2022 r. wynosił on średnio 4 443 zł.

W 2022r. od osób zobowiązanych do alimentacji wobec mieszkańców DPS wyegzekwowano kwotę 24 189,22 zł.

Tabela 14 Liczba mieszkańców w DPS oraz wydatki w 2022r. i 2021r.

	2022r.	2021r.
Liczba przebywających w DPS	19	23
Wydatki na DPS (łącznie)	505 339,68	557 376,08

➤ **schronienie**

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych.

Pobyt w schroniskach jest odpłatny. Szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych oraz dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi określa Uchwała nr 131/XVII/20 Rady Miejskiej w Chorzelach z dnia 28 stycznia 2020 roku.

Z pomocy w formie schronienia w 2022 r. skorzystały 4 osoby, co wskazuje, iż skala bezdomności w Gminie Chorzele nie uległa zmianie. W 2022 r. dobowy koszt utrzymania jednej osoby wyniósł średnio 37,75 zł. Ogólny koszt tego zadania wyniósł 27 093,60 zł i wzrósł w stosunku do 2021 r. o kwotę 5 019,10 zł.

Tabela 15 Schronienie w 2022r. i 2021r.

	liczba beneficjentów	Koszt świadczenia w zł
2022r.	4	27 093,60
2021r.	4	22 074,50

➤ **praca socjalna**

Świadczenie pomocy w postaci pracy socjalnej jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Praca socjalna to świadczenie niepieniężne, które nie jest uzależnione od posiadanego przez osobę lub rodzinę dochodu. Praca socjalna jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym.

W zwalczaniu ciężkich sytuacji życiowych i dążeniu do poprawy egzystencji podopiecznych niezmiernie istotna jest współpraca potencjalnych odbiorców pomocy publicznej z pracownikami socjalnymi. Jednym z instrumentów takiej współpracy jest kontrakt socjalny, który stanowi pisemną umowę zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc. Umowa określa uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

W 2022 r. pracownicy socjalni objęli pracą socjalną 105 rodzin o 79 rodzin mniej niż w 2021 r. Znacznie zmalała liczba rodzin objętych wyłączną pracą socjalną oraz kontraktów socjalnych zawartych z klientami OPS. Liczba prowadzonych procedur "Niebieskiej karty" zmalała o 5.

Tabela 16 Formy pracy socjalnej wykonanej przez pracowników OPS w 2022r. i 2021r.

	2022 r.	2021 r.
Liczba rodzin objętych pracą socjalną	105	184
Liczba rodzin objętych wyłączną pracą socjalną	1	18
Liczba osób monitorowanych	114	114
Liczba osób starszych monitorowanych	51	68
Liczba interwencji	12	20
Liczba rodzin objętych pracą socjalną, które poprawiły swoje funkcjonowanie	7	7
Liczba prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty”	29	34
Liczba rodzin dotkniętych problemem alkoholowym	3	6
Liczba osób skierowanych do MGKRPA	0	0
Liczba kontraktów socjalnych zawartych z klientami OPS	9	34

➤ poradnictwo specjalistyczne

W siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach działa punkt konsultacyjny, który zapewnia podopiecznym (np. rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, osobom pokrzywdzonym przemocą w rodzinie) oraz mieszkańcom gminy wsparcie psychologa w formie porad psychologicznych oraz wsparcie specjalisty psychoterapii uzależnień poprzez konsultacje dotyczące uzależnień.

W 2022r. z pomocy specjalisty psychoterapii uzależnień skorzystało 15 osób, natomiast ze wsparcia w formie porady psychologicznej - 33 osoby.

➤ **opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne**

Stosownie do treści art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W 2022r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne dla 61 świadczeniobiorców korzystających z prawa do zasiłku stałego.

Na ten cel wydatkowano środki w kwocie 36 586,85 zł, które pochodziły z dotacji celowej z budżetu państwa.

Tabela 17 Składki na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłków stałych w 2022r.

Liczba osób	koszt świadczenia w zł
61	36 586,85

➤ **zapewnienie posiłku – realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu” (moduł I i moduł II programu)**

Dożywianie dzieci i zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom, tego pozbawionym jest zadaniem własnym obowiązkowym Gminy. Gmina Chorzele realizuje ten obowiązek w oparciu o Uchwałę Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023".

Ogólny koszt programu w 2022 r. wyniósł 260 000,00 zł, w tym środki własne gminy wyniosły 104 000,00 zł, natomiast dotacja z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” wyniosła 156 000,00 zł.

Z pomocy w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” skorzystało łącznie 605 osób (dzieci, młodzież oraz dorośli).

Odnotowano spadek liczby dzieci i młodzieży korzystającej z posiłku, co związane jest z mniejszą liczbą uczniów w szkołach oraz z rezygnacjami z tej formy pomocy.

Ze wsparcia w formie posiłku w placówkach oświatowych (moduł I programu) skorzystało 461 dzieci i młodzieży z 207 rodzin. Na ten cel wydatkowano kwotę 196 797,00 zł.

Świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności przyznawane jest w ramach modułu II programu. Tą formą wsparcia objęto 195 osób z 80 rodzin, na co przeznaczono 63 203,00 zł.

Tabela 18 „Posilek w szkole i w domu” - 2022 r. oraz 2021 r.

Rodzaj świadczenia	rok 2022		rok 2021	
	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin
Posiłki (szkoły, stołówki)	461	207	494	222
Świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności	195	80	345	126
Rzeczywista liczba osób objętych programem: 605			Rzeczywista liczba osób objętych programem: 721	

4. Realizacja zadań wynikająca z innych ustaw

- **Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny składki na ubezpieczenie zdrowotne od osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekuna**

Aktualny system świadczeń rodzinnych został wprowadzony 1 maja 2004 r. Podstawę prawną systemu stanowi ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalnie zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka,
- świadczenie rodzicielskie.

W 2022 r. ze świadczeń rodzinnych skorzystało 657 rodzin. W związku ze wzrostem minimalnego wynagrodzenia i nie podwyższaniem od kilku lat kryterium dochodowego uprawniającego do ubiegania się o świadczenia rodzinne – zmniejsza się liczba świadczeniobiorców.

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami pobierało 408 rodzin. Zasiłek pielęgnacyjny pobierało 230 rodzin, świadczenie pielęgnacyjne – 96 rodzin, z zasiłku dla opiekuna korzystało 8 rodzin, natomiast ze specjalnego zasiłku dla opiekuna – 10 rodzin. Dział świadczeń rodzinnych dla 74 rodzin wypłacił jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka oraz świadczenie rodzicielskie dla 30 rodzin. Liczby rodzin nie sumują się gdyż 1 rodzina może korzystać z różnych form wsparcia w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W 2022 r. dział świadczeń rodzinnych wypłacał świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla 41 rodzin oraz podejmował określone w ustawie działania jako organ właściwy wierzyciela i dłużnika wobec dłużników alimentacyjnych.

Dla osób uprawnionych do świadczeń opiekuńczych, Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne, jeżeli nie nabyły one prawa do tego świadczenia z innego tytułu. Za osoby uprawnione do w/w świadczenia odprowadzane są także składki na ubezpieczenie społeczne.

Ogólny koszt realizacji w/w zadań (wraz z kosztami obsługi) wyniósł 6 662 198,84 zł.

Tabela 19 Wydatki na wypłaty świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i składki na ubezpieczenie społeczne od świadczeń w 2022 r. /w zł.

Zasilki rodzinne z dodatkami:	1 988 215,75
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka:	74 000,00
Świadczenia opiekuńcze:	3 146 700,84
Świadczenie rodzicielskie:	315 338,78
Składki na ubezpieczenie społeczne od świadczeń	525 121,77
Fundusz alimentacyjny	334 962,88
RAZEM (bez kosztów obsługi):	6 384 340,02

➤ **Karta Dużej Rodziny**

W ramach działań wspierających rodzinę Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r o Karcie Dużej Rodziny.

Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny.

W 2022 r. wydano 264 Kart Dużej Rodziny. Ogólnie od wejścia w życie przepisów w/w ustawy wydano 2 161 Kart Dużej Rodziny.

Koszty obsługi uzależnione są od ilości wydanych kart, w 2022 r. wyniosły 1 812,00 zł.

➤ **Świadczenie za „Za życiem”**

Od dnia 1 stycznia 2017r. ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" wprowadziła nowe jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł, przysługujące rodzicom dziecka lub opiekunom faktycznym dziecka, jeżeli w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, zdiagnozowano u dziecka ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu.

W 2022 r. nie wpłynął ani jeden wniosek o w/w świadczenie, zatem nie rozpatrywano i nie wypłacono ani jednego świadczenia „Za życiem”.

➤ **Świadczenie wychowawcze - 500+**

Realizowany przez OPS Program Rodzina 500+ gwarantuje regularne wsparcie dla rodziców/opiekunów prawnych wychowujących dzieci.

W 2022 r. wypłacono 9608 świadczeń wychowawczych na łączną kwotę 4 782 740,75 zł, w tym w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wypłacono 152 świadczenia na kwotę 68 992 zł.

Ogólny koszt realizacji zadania wraz z kosztami obsługi wyniósł 4 833 936,62 zł.

Ilość rodzin pobierających świadczenie wychowawcze – 1075

Ilość dzieci, na które przyznano świadczenie wychowawcze – 1921

Od 01.06.2022 r. realizacją świadczeń wychowawczych oprócz koordynacji zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

➤ **Dodatek mieszkaniowy**

Wypłata dodatków mieszkaniowych jest zadaniem obowiązkowym gminy, realizowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Dodatek mieszkaniowy ma na celu zmniejszenie wysokich kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, ponoszonych przez osoby o najniższych dochodach. Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na okresy 6-miesięczne.

Od 2021 r. liczba osób korzystających z dodatku mieszkaniowego nie uległa zmianie. W 2022 r. z w/w pomocy korzystało 35 osób z 7 rodzin. Na ten cel wydatkowano kwotę 6 439,01 zł.

Tabela 20 Dodatek mieszkaniowy - 2022 r.

Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba wydanych decyzji adm.	Koszt świadczeń w zł
7	35	11	6 439,01

➤ **Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej**

Wsparcie asystenta rodziny najczęściej kierowane jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych. Zadaniem asystentów jest wspieranie rodzin niezaradnych życiowo, dotkniętych ubóstwem, bezrobociem i uzależnieniami.

Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny w porównaniu do poprzedniego roku nie uległa zmianie (13 rodzin w tym 39 dzieci). Wsparciem asystenta rodziny objęci byli wszyscy członkowie rodzin tj. 61 osób.

Tabela 21 Rodziny, korzystające z pomocy asystenta rodziny w 2022 r. oraz 2021

Dane dotyczące rodzin :	2022 r.	2021 r.
Liczba rodzin	13	13
Liczba rodzin z którymi asystent współpracuje powyżej roku	13	12
Ilość spotkań z rodzinami (w środowisku rodzinnym)	47 godz. średnio miesięcznie	58 godz. średnio miesięcznie
Rodziny pełne	8	8
Rodziny niepełne	5	5
Liczba rodzin z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej	2	2
Ilość osób dorosłych wykazujących dysfunkcje rozwojowe, zaburzenia zachowania lub niepełnosprawność	1	1
Ilość dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi lub niepełnosprawnością	0	0
Ilość osób z problemem alkoholowym	7	8
Liczba rodzin, w których została wszczęta procedura NK	0	1
Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora	12	13
Liczba rodzin, która odmówiła współpracy z asystentem	0	0
Ilość rodzin, w których zakończono współpracę	1	2

W 2022 r. asystent rodziny zakończył współpracę z 1 rodziną ze względu na osiągnięcie celów. Koszty związane z zatrudnieniem asystenta rodziny w 2022 r. wyniosły 64 466,71 zł.

➤ Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych

Prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych mają osoby, które spełniają kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Potwierdza się je decyzją administracyjną, ważną 90 dni od dnia złożenia wniosku. W przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym termin liczony jest od dnia rozpoczęcia udzielania świadczeń zdrowotnych. Świadczenie przysługuje osobom korzystającym z placówek opieki zdrowotnej nie posiadającym prawa do ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu (ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych).

W 2022 r. wydano 12 decyzji przyznających prawo do świadczeń zdrowotnych ze środków publicznych.

➤ **Dodatek osłonowy**

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym.

Po spełnieniu kryteriów określonych w ustawie dodatek osłonowy przysługiwał za okres od dnia 01 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. Przyznanie dodatku osłonowego nie wymagało wydania decyzji administracyjnej. Wnioski złożone po dniu 31 października 2022 r. w myśl przepisów w/w ustawy pozostały bez rozpoznania.

Do Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach wpłynęło łącznie 1929 wniosków o wypłatę dodatku osłonowego. Wydano 1841 informacji przyznających dodatek osłonowy i 88 decyzji odmownych.

Na realizację zadania wydatkowano kwotę 1 390 929,80 zł, która pochodziła z dotacji celowej z budżetu państwa.

Tabela 22 Dodatek osłonowy

Lp	Liczba złożonych wniosków do 30.06.2022 r.	Ilość rozstrzygniętych wniosków	Liczba		Kwota wydatkowana na wypłatę dodatków osłonowych wraz z kosztami obsługi
			Informacji przyznających dodatek osłonowy	Odmownych decyzji	
1	1929	1929	1841	88	1 390 929,80 zł

➤ **Dodatek węglowy**

W 2022 r. Ośrodek realizował zadanie wynikające z ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym.

Zgodnie z przepisami wyżej cytowanej ustawy: dodatek węglowy przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym w przypadku, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane paliwami stałymi, wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438, 1561 i 1576), do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu - w przypadku głównych źródeł ogrzewania wpisanych lub zgłoszonych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy.

Przy czym przez gospodarstwo domowe, o którym mowa w ust. 1, rozumie się:

1) osobę fizyczną samotnie zamieszkującą i gospodarującą (gospodarstwo domowe jednoosobowe) albo

2) osobę fizyczną oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące (gospodarstwo domowe wieloosobowe).

Przez paliwa stałe rozumie się węgiel kamienny, brykiet lub pellet zawierające co najmniej 85% węgla kamiennego.

Do Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach wpłynęły 2644 wnioski o dodatek węglowy, z czego 2062 wnioski zostały rozstrzygnięte pozytywnie. W stosunku do 582 wniosków Ośrodek wydał informacje pozostawiając sprawę bez rozpoznania bądź wydał decyzję odmowną.

Całkowity koszt zadania wraz z kosztami obsługi wyniósł 6 309 720,00 zł.

Tabela 23 Dodatek węglowy

Lp.	Liczba złożonych wniosków	Ilość rozstrzygniętych wniosków	Liczba		Kwota wydatkowana na wypłatę dodatków węglowych wraz z kosztami obsługi
			Informacji przyznających dodatek węglowy	Odmownych decyzji i informacji o pozostawieniu sprawy bez rozpoznania	
1	2644	2644	2062	580	6 309 720,00 zł

➤ **Dodatki dla gospodarstw domowych**

Ośrodek wykonywał zadanie wynikające z ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw. Dodatek dla gospodarstw domowych przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy głównym źródłem ciepła gospodarstwa domowego jest: kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG, albo kocioł olejowy – zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438, 1561, 1576 i 1967), do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania

zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy.

Dodatek dla gospodarstwa domowego wynosił:

- 1) 3000 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe zasilany peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego;
- 2) 1000 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym;
- 3) 500 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG;
- 4) 2000 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy.

Do Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach wpłynęły 602 wnioski o dodatek dla gospodarstw domowych, z czego 575 wniosków rozstrzygnięto pozytywnie, natomiast dla 27 wniosków wydano decyzje odmowne. Całkowity koszt zadania wraz z kosztami obsługi wyniósł 889 950,00 zł.

Tabela 24 Dodatek dla gospodarstw domowych

Lp	Liczba złożonych wniosków	Ilość rozstrzygniętych wniosków	Liczba		Kwota wydatkowana na wypłatę dodatków gosp. domowych wraz z kosztami obsługi
			Informacji przyznających dodatek dla gospodarstw domowych	Odmownych decyzji	
1	602	602	575	27	889 950,00 zł

➤ **Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa**

W 2022 r. Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Uprawnionymi do pomocy wynikającej z ustawy są obywatele Ukrainy, którzy wjechali legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. i deklarują zamiar pozostania na terytorium naszego państwa. Do uzyskania pomocy niezbędne jest wpisanie obywatela Ukrainy do rejestru PESEL.

W 2022 r. Ośrodek udzielił pomocy obywatelom Ukrainy w następujących formach wynikających z ustawy o pomocy społecznej:

- Zapewniono jeden gorący posiłek dla dzieci i młodzieży w szkole dla 19 uczniów oraz jeden gorący posiłek dla dzieci w przedszkolu dla 4 dzieci. Koszt zadania wyniósł 2 153,00 zł.
- Ośrodek rozpatrzył 37 wniosków o pomoc jednorazową w wysokości 300 zł i przyznał wsparcie dla 86 osób z 37 rodzin. Koszt zadania wyniósł 26 316,00 zł.
- Ośrodek ponadto pozytywnie rozpatrzył 48 wniosków o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy. Koszt zadania wyniósł 375 424,00 zł.

Ogólne wydatki wynikające z realizowanych zadań wyniosły 403 893,00 zł.

W 2022 r. Dział świadczeń rodzinnych wypłacał świadczenia rodzinne wraz z należnymi dodatkami dla 6 rodzin (obywateli Ukrainy). Na ten cel wydatkowano kwotę 7 069,50 zł. Środki na realizację zadań pochodziły z Funduszu Pomocy.

5. Pozostała działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzeliach

➤ Program „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej”.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzeliach od 2004r. prowadzi dystrybucję żywności w ramach programu PEAD a aktualnie programu POPŻ 2014-2020.

Wzorem lat ubiegłych Ośrodek Pomocy Społecznej przekazywał paczki żywnościowe w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.

W 2022 r. Ośrodek przekazał 18 ton i 843 kg żywności dla 820 osób z Gminy Chorzele (tj. dla 10 osób mniej niż w 2021 roku). Na realizację programu Ośrodek wydatkował środki w wysokości 6 391,70 zł, które zostały przeznaczone na pokrycie kosztów transportu i członkostwa.

➤ Krajowy System Powszechnej Samorządowej Teleopieki Domowej

Na organach samorządu gminnego spoczywa odpowiedzialność wsparcia osób, które z uwagi na wiek, chorobę niepełnosprawność lub inne obiektywne trudności mają ograniczoną zdolność do samodzielnej egzystencji i prawidłowego funkcjonowania w środowisku. W związku z powyższym Uchwałą Rady Miejskiej w Chorzeliach Nr 56/VIII/2019 z dnia 30 kwietnia 2019r. został przyjęty program osłonowy " Systemu powszechnej samorządowej teleopieki domowej dla mieszkańców gminy Chorzele".

Program jest odpowiedzią na zgłaszane oczekiwania osób korzystających z usług opiekuńczych zapewnianych przez Ośrodek i jest kierowany przede wszystkim do osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych. Teleopieka stanowi efektywne uzupełnienie opieki fizycznej i jest formą wsparcia rekomendowaną przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Program ten ma na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców naszej gminy. Osoby objęte opieką zakupują telefony i niewielkie nadajniki, które mogą np. nosić na rękę i na szyi. Jeśli źle się poczują, przewrócą się, albo po prostu będą chciały wezwać pomoc mogą nacisnąć guzik, a urządzenie wyśle sygnał alarmowy do całodobowo funkcjonującego Centrum Operacyjno-Alarmowego /COA/, które powiadomi osoby spokrewnione lub sąsiadów albo bezpośrednio zostanie wezwane pogotowie ratunkowe. Gmina będzie ponosić koszty opłaty dostępowej do podsystemu przywoławczo-alarmowego dla wszystkich

zainteresowanych mieszkańców. Warunkiem uczestnictwa w projekcie jest zakupienie telefonu wraz z nadajnikiem wyposażonym w przycisk bezpieczeństwa, który przyciskamy w momencie zasłabnięcia czy innego zagrożenia życia i tym samym uruchamiamy procedurę alarmową - powiadomienie odpowiednich służb - pogotowia ratunkowego.

W ramach pilotażu Programu Ośrodek w 2019 r. zakupił 20 używanych zestawów urządzeń abonenckich (telefon komórkowy i opaska na rękę - koszt 50 zł) i przekazał 20 osobom niesamodzielnym, starszym i niepełnosprawnym poprzez przyznanie pomocy celowej w formie rzeczowej na zakup urządzenia abonenckiego.

Koszt miesięcznej opłaty dostępowej do podsystemu przywoławczo alarmowego KSPSTD ponosi Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach.

W 2022 r. na ten cel wydatkowano 5 639,54 zł.

➤ **Program „Opieka 75+”**

Wzorem lat ubiegłych Ośrodek przystąpił do realizacji Programu „Opieka 75+”. Strategicznym celem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi (zgodnie z art. 6 pkt 9 ustawy o pomocy społecznej) lub są osobami samotnie gospodarującymi (zgodnie z art. 6 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej), a także tych które pozostają w rodzinie. W ramach programu gmina może uzyskać dofinansowanie do 50% ogólnego kosztu zadania.

W ramach Programu „Opieka 75+” Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach współfinansował usługi opiekuńcze dla 11 osób.

Na realizację programu Ośrodek wydatkował ogólnie kwotę 128 006,40 zł. W ramach programu pozyskano dotację w kwocie 64 003,20 zł, co stanowi 50% kosztów programu. Środki przeznaczone na częściowe pokrycie kosztów wynagrodzenia opiekunek świadczących usługi opiekuńcze.

Tabela 25 „Opieka 75+” w 2022 r. oraz 2021 r.

2022 r.		2021 r.	
Liczba osób	Kwota pozyskanej dotacji w zł	Liczba osób	Kwota pozyskanej dotacji w zł
11	64 003,20	13	34 905,00

➤ **Program „Czyste Powietrze”**

Program Czyste Powietrze to ogólnopolski program wsparcia finansowego na wymianę źródeł ciepła i docieplania domów jednorodzinnych.

Warunkiem ubiegania się o dofinansowanie w ramach programu jest uzyskanie od gminy zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego. Powyższe zaświadczenie można uzyskać w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chorzelażach.

W 2022 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelażach wpłynęło 81 wniosków o wydanie zaświadczenia potwierdzającego przeciętny miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego. W sprawach tych przeprowadzono postępowanie i wydano stosowne zaświadczenia.

➤ **Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024**

Program opracowano w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chorzelażach i jest on zgodny z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

Cel strategiczny, wyznaczony w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Chorzelaże na lata 2021-2024, jest następujący: „Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin jej doświadczających”.

Należy stwierdzić, że cel główny Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie gminy Chorzelaże jest realizowany i na bieżąco monitorowany, pomimo, że w niektórych działaniach są to efekty miękkie, trudno mierzalne.

Działania podejmowane w ramach programu przyczyniają się do uwrażliwienia społeczności lokalnej gminy, w tym młodego pokolenia na problem przemocy domowej, a także zmierzają w kierunku stworzenia oferty pomocowej adekwatnej do rozeznanych problemów oraz ich rozmiarów.

Pomoc i wsparcie rodzinom dotkniętym przemocą, z uwagi na złożoność i specyfikę wymaga współpracy wielu służb.

Opracowanie i realizacja planu pomocy oraz monitorowanie sytuacji rodzin to zadanie grup roboczych utworzonych przez Zespół Interdyscyplinarny. Zespół tworzą przedstawiciele różnych instytucji zaangażowanych w walkę z problemem przemocy w rodzinie tj.: policji, szkół, prokuratury, kuratorzy sądowi, przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, przedstawiciele Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawiciele służby zdrowia.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy w szczególności:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach i osobach pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz o możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2022 r. w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Zespół Interdyscyplinarny podejmował następujące działania:

- monitorował skalę zjawiska przemocy w gminie Chorzele,
- upowszechniał informacje na temat możliwości uzyskiwania pomocy w sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie,
- prowadził kampanię społeczną wśród mieszkańców poprzez rozpowszechnianie ulotek informacyjnych na temat dostępnych form wsparcia,
- podejmował działania edukacyjne i informacyjne wśród dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych na temat radzenia sobie z frustracją oraz w trudnych sytuacjach bez zachowań przemocowych,
- podnosił skuteczność działalności Zespołu Interdyscyplinarnego przez spotkania specjalistów mających na celu wymianę wiedzy i doświadczeń oraz przez doskonalenie stosowanych procedur a także bieżące omawianie problemów i analizowanie zmian w przepisach.

W 2022 r. grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego przeprowadziły łącznie 29 postępowań procedury Niebieskiej Karty. W tym okresie wszczętych zostało 12 procedur Niebieskiej Karty, odbyło się łącznie 91 posiedzeń grup roboczych, 4 razy zwołano posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego.

➤ **Program Wspierania Rodziny w Gminie Chorzele na lata 2020-2022**

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Chorzele na lata 2020-2022 jest następujący: „Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych”

Celem strategicznym Programu jest doprowadzenie rodziny do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Jednym z głównych celów pomocy jest wsparcie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie – w miarę możliwości – do ich życiowego usamodzielnienia i umożliwienia im życia w warunkach opowiadających godności człowieka, a także zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie.

Działania w ramach Programu obejmują:

Wsparcie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi i rodzin dysfunkcyjnych poprzez wskazywanie instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny.

- Udzielanie dziecku i rodzinie będącej w sytuacji kryzysowej niezbędnej pomocy socjalnej, psychologiczno-pedagogicznej, opiekuńczej, terapeutycznej – kierowanie do odpowiednich instytucji pomocowych.
- Wspieranie rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania.
- Pracę socjalną: udzielanie pomocy rodzicom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, wykrywanie i usuwanie przyczyn trudności, prowadzenie działalności profilaktycznej i doradczej, współpraca z pedagogami szkolnymi.
- Tworzenie możliwości rozwoju poradnictwa rodzinnego w zakresie pojawiających się problemów społecznych stanowiących przyczynę zagrożeń współczesnej rodziny oraz zwiększenie umiejętności wychowawczych rodziców poprzez szeroko rozumianą pracę socjalną.
- Pomoc w przezwyciężaniu i rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych w rodzinie – prowadzenie mediacji rodzinnych w siedzibie Ośrodka.
- Pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych poprzez wsparcie finansowe.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych korzystają ze wsparcia asystenta rodziny.

Realizując zadania w zakresie wspierania rodzin asystent rodziny i pracownicy Ośrodka podejmowali współpracę w sprawach podopiecznych z różnymi instytucjami: Miejsko-Gminną

Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,

Wychowawcami i pedagogami w szkołach i przedszkolu, Sądem, Powiatowym Urzędem Pracy, Kuratorami zawodowymi i społecznymi oraz Policją.

Efektom pracy asystenta rodziny w zakresie wspierania rodzin i zapewnienia dzieciom właściwych warunków życia i rozwoju jest:

- stopniowe podnoszenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców,
- zwiększenie zaangażowania rodziców w proces edukacyjny dzieci,
- utrzymanie stałego kontaktu rodziców z wychowawcami i nauczycielami,
- poprawa umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego i zarządzania budżetem domowym,
- zapewnienie dzieciom poczucia bezpieczeństwa socjalnego,
- odbudowanie więzi rodzinnych i łagodzenie konfliktów w rodzinach,
- integracja rodzin ze środowiskiem.

W 2022 r. asystent rodziny zakończył współpracę z 1 rodziną ze względu na osiągnięcie celów. Liczba rodzin korzystająca ze wsparcia asystenta rodziny w porównaniu do poprzedniego roku nie uległa zmianie (13 rodzin w tym 39 dzieci). Wsparciem asystenta rodziny objęci byli wszyscy członkowie rodzin tj. 61 osób.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina partycypuje w kosztach utrzymania dzieci będących w pieczy zastępczej. W 2022 roku w pieczy zastępczej przebywało 6 dzieci. Za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych Gmina Chorzele poniosła koszt w wysokości 32 265,84 zł.

➤ **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chorzele na lata 2022- 2027**

Strategia jest dokumentem przedstawiającym działania podejmowane w zakresie pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów także minimalizowania bądź negatywne, marginalizujące. Stanowi ona wynik refleksji nad lokalnymi i zdefiniowanymi problemami społecznymi oraz ich systematycznego rozwiązywania. Strategia służy koordynacji działań, a także rozwijaniu i umacnianiu współpracy różnych podmiotów realizujących zadania w zakresie pomocy społecznej, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego, edukacji oraz kultury i sportu. Nie ma bowiem możliwości rozwiązywania problemów społecznych bez udziału gminnych zasobów instytucjonalnych, aktywności lokalnej społeczności, instytucji pozarządowych czy instytucji działających na polu polityki społecznej w Gminie Chorzele.

Misją strategii jest: “Podejmowanie zintegrowanych działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych w trosce o podniesienie jakości życia mieszkańców gminy Chorzele”.

Celem strategii jest szeroko rozumiany system wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, dzięki któremu możliwe stanie się podniesienie poziomu jakości życia i bezpieczeństwa socjalnego, wyrównywanie szans rozwoju mieszkańców gminy oraz integracja społeczności lokalnej.

W strategii wyszczególniono następujące cele strategiczne:

- przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności,
- praca na rzecz rodziny, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie,
- wspieranie osób starszych oraz osób niepełnosprawnych,
- dbałość o zdrowie i bezpieczeństwo publiczne mieszkańców gminy.

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chorzele na lata 2020-2027 jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach.

W aktualnej sytuacji społeczno - gospodarczej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Realizacja celów musi opierać się na dobrze funkcjonującej bazie materialnej, instytucjonalnej oraz wykwalifikowanej kadrze służb społecznych.

Do osiągnięć Ośrodka w realizacji działań wyznaczonych w ramach strategii w szczególności zaliczyć należy:

- minimalizowanie zjawiska ubóstwa poprzez szerokie wsparcie ze strony pomocy społecznej tj. świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji życiowej i materialnej,
- wspieranie i monitorowanie rodzin dotkniętych bądź zagrożonych przemocą poprzez dostęp do poradnictwa specjalistycznego,
- prowadzenie pracy socjalnej z osobami i rodzinami potrzebującymi wsparcia,
- kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego,
- zapewnienie wsparcia asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem,

- wspieranie osób starszych (zapewnienie potrzebującym wsparcia w formie usług opiekuńczych) oraz osób niepełnosprawnych,
- udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej oraz wsparcia osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością.

6. Diagnoza potrzeb w zakresie pomocy społecznej

Przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest ustawowym obowiązkiem wynikającym z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej. Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest ocena, prowadzona na bieżąco przez Ośrodek Pomocy Społecznej, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców korzystających z pomocy, a także analizy zasobów gminy w sferze socjalnej (kadrowe i instytucjonalne).

Pomoc społeczna odgrywa bardzo ważną rolę w obecnej sytuacji społeczno – gospodarczej w kraju. Instytucja pomocy społecznej ma za zadanie budować poczucie bezpieczeństwa socjalnego, wspierać i pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia oraz wspomagać osoby i rodziny w przewyżnianiu trudności życiowych.

Realizacja celów pomocy społecznej musi opierać się na dobrze funkcjonującej bazie materialnej i instytucjonalnej oraz wyspecjalizowanej kadrze pracowniczej.

Działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach są realizowane w oparciu o ustalony budżet. Wydatki dokonywane są w sposób racjonalny i przemyślany po uprzednio dokonanej analizie potrzeb.

Analiza realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej zadań pozwala określić najpilniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej na 2023 r. Należą do nich:

- stała ewaluacja pracy kadry pomocy społecznej oraz profesjonalne i specjalistyczne szkolenia,
- w gminie Chorzele wzrasta liczba osób starszych, a co za tym idzie wzrasta liczba osób z chorobami geriatrycznymi i niepełnosprawnościami, które wymagają pomocy innych ludzi w codziennym funkcjonowaniu. Z uwagi na samotność tych osób lub też niewydolność opiekuńczą rodzin wobec dorosłych osób niesamodzielnych zachodzi konieczność zapewnienia im pomocy w formie usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania są nadal tańszą formą wsparcia osób wymagających opieki aniżeli usługi świadczone w domach pomocy społecznej. W celu umożliwienia osobom wymagającym opieki pozostania jak najdłużej w miejscu zamieszkania, nadal należy rozwijać usługi opiekuńcze, podnosić ich jakość i jak najbardziej dopasowywać do potrzeb odbiorców. Wskazane jest zatem zabezpieczenie środków na usługi opiekuńcze dla osób, które z powodu wieku, choroby i innych

przyczyn wymagają pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną czy zaleconą przez lekarza pielęgnację,

- wzrastają koszty miesięcznego utrzymania w Domu Pomocy Społecznej, zatem wzrasta też odpłatność ponoszona przez Gminę za realizację tego zadania. Obowiązek realizacji zadania obciąża Gminę do zabezpieczenia środków na ten cel,
- konieczność stworzenia systemu bezpieczeństwa dla pracowników socjalnych mających kontakt z trudnym klientem i zwiększenie poczucia bezpieczeństwa przy wykonywaniu indywidualnych zadań przez pracowników. Obserwuje się wzrost liczby przypadków agresji słownej oraz aktów przemocy fizycznej wobec pracowników socjalnych. Coraz częściej media nagłaśniają nadużycia klientów pomocy społecznej i poszczególne akty przemocy werbalnej i pozawerbalnej wobec pracowników ośrodka pomocy. Innymi problemami z jakimi muszą radzić sobie pracownicy socjalni to: nadmierna biurokracja, częste zmiany przepisów, roszczeniowa postawa klientów i niezadowolenie ze zbyt niskich świadczeń społecznych,
- W przypadku pozyskania zasobów lokalowych rozważenie utworzenia w dalszej perspektywie czasowej: mieszkania chronionego, środowiskowego domu samopomocy czy placówki wsparcia dziennego,
- Rozwijanie poradnictwa specjalistycznego i doradztwa niezbędnego do przezwyciężania trudności i radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

Podsumowanie

W realizacji swoich zadań kadra Ośrodka Pomocy Społecznej wykazała się dużą empatią, wrażliwością, wyrozumiałością oraz profesjonalizmem. Działania Ośrodka skierowane były do mieszkańców gminy w celu zaspokojenia ich potrzeb a także niwelowania nierówności społecznych. Ważnym elementem było i jest przeciwdziałanie występowaniu negatywnych zjawisk takich jak: przemoc, uzależnienia, problemy w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Podejmowano działania na rzecz dziecka i rodziny w celu zapewnienia im możliwości do życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Udzielano wsparcia osobom z niepełnosprawnościami, w szczególności osobom starszym, samotnym a także osobom bezdomnym i wszystkim innym, którzy z powodu trudnej sytuacji życiowej zwrócili się o pomoc.

Wsparciem z zasobów pomocy społecznej w 2022 r. objęto 12,48 % ogółu mieszkańców gminy Chorzele. W stosunku do 2021 r. o 75 zmalała rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną (spadek dotyczy zarówno świadczeń pieniężnych jak i niepieniężnych).

Spadku liczby osób i rodzin korzystających ze wsparcia należy upatrywać głównie we wzroście poziomu życia naszych mieszkańców. Jednakże nie można pominąć innych determinantów tej sytuacji, tj. spadku ilości osób i rodzin uprawnionych do konkretnych form pomocy (np. w formie posiłku) a także zgonów osób korzystających ze świadczeń (np. zasiłek stały, pobyt w DPS).

Pomimo zmniejszającej się liczby świadczeniobiorców, wydatki na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej ulegają ciągłemu zwiększaniu. Sytuacja taka jest rezultatem podwyższonego od 2022 r. ustawowego kryterium dochodowego oraz związanym z tym wzrostem kwot ustawowo wyliczanych i wypłacanych świadczeń. Na zwiększające się wydatki w dużej mierze ma wpływ coroczne podwyższanie kosztów utrzymania mieszkańców naszej Gminy w DPS i schronisku dla osób bezdomnych oraz wzrost wydatków związanych z zapewnieniem naszym mieszkańcom usług opiekuńczych.

Analizując dane osób ubiegających się o wsparcie w 2022 r. stwierdzono, iż nastąpił wzrost podań o pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności. Na podobnym do lat ubiegłych poziomie odnotowano udzielanie pomocy z powodu bezrobocia.

Pod względem struktury rodzin korzystających z pomocy społecznej, rok sprawozdawczy był podobny do lat ubiegłych. Nadal dominują rodziny z dziećmi (219 rodzin). Wsparcia udzielono także dla 162 osób samotnych oraz 73 rodzin emerytów i rencistów.

W 2022 r. odnotowano znaczny spadek liczby rodzin objętych pracą socjalną oraz wymagających pogłębionej pracy socjalnej. Zmalała także liczba prowadzonych procedur „Niebieskiej karty”.

W 2022 r. Ośrodek udzielał wsparcia w formie zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego. Świadczenia te finansowane są ze środków własnych gminy. Wsparciem objęto 198 osób z 52 rodzin (tj. o 7 rodzin więcej niż w 2021 r.). Ogólny koszt realizacji tego zadania wyniósł 34 200,00 zł i w stosunku do 2021 r. uległ zmniejszeniu o kwotę 14 155,00 zł.

W roku sprawozdawczym zmniejszyła się liczba wniosków o pomoc w formie zasiłku celowego z powodu zdarzenia losowego. Pomoc przyznano dla 3 rodzin na łączną kwotę 17 000,00 zł.

Świadczeniami pieniężnymi finansowanymi z budżetu państwa są: zasiłek stały i zasiłek okresowy. W odniesieniu do ubiegłych lat nastąpił nieznaczny spadek liczby wniosków o pomoc w formie zasiłku okresowego, jednakże wydatkowano więcej środków na ten cel. Miało to związek z gorszą kondycją finansową wnioskodawców, którzy w rezultacie wykazywali niższe dochody własne. Ośrodek nie ma możliwości fakultatywnego działania w zakresie rozstrzygnięcia o przyznaniu bądź odmowie przyznania tego świadczenia oraz o jego wysokości, gdyż po spełnieniu ustawowych przesłanek wydanie decyzji przyznającej świadczenie w ustawowo określonej wysokości jest obligatoryjne.

W 2022 r. z pomocy w formie zasiłku stałego korzystały 63 osoby. Liczba świadczeniobiorców zmniejszyła się o 4 osoby. Powodem wzrostu środków na realizację tego zadania jest podwyższenie kryterium dochodowego oraz wzrost ustawowo wyliczanych wysokości świadczenia.

Wzorem lat ubiegłych Ośrodek udzielał pomocy w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”. Realizacja tej formy pomocy odbywa się przede wszystkim poprzez dożywianie dzieci oraz młodzieży w placówkach oświatowych oraz przyznawanie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności. Zaobserwowano, że liczba dzieci i młodzieży korzystająca z posiłku w szkole zmniejszyła się. Przyczyn tego zjawiska należy upatrywać zarówno w zmniejszonej liczbie rodzin uprawnionych do tej formy pomocy jak i w zmniejszonej liczbie dzieci w szkołach. Koszty posiłków we wszystkich placówkach oświatowych uległy podwyższeniu, jednak ogólnie wydatki na realizację tego zadania utrzymały się na dotychczasowym poziomie.

W naszej społeczności lokalnej jest wiele osób starszych, które wymagają pomocy w formie usług opiekuńczych. W 2022 r. z tej formy pomocy skorzystało 51 osób. Z powodu

zgonów i rezygnacji, na dzień 31.12.2022 r. wsparcia udzielano dla 35 osób. Należy zauważyć, że z uwagi na starzenie się społeczeństwa zapotrzebowanie na tą formę pomocy w następnych latach utrzyma się na podobnym poziomie a nawet może ulec zwiększeniu.

W 2022 r. odnotowano mniejszą liczbę mieszkańców naszej gminy, które skierowano do Domu Pomocy Społecznej, z racji wyczerpania innych form pomocy (poprzez usługi opiekuńcze) i brak możliwości zapewnienia im całodobowej opieki w miejscu zamieszkania. W okresie sprawozdawczym w DPS przebywało 19 osób, jednakże na dzień 31.12.2022 r. liczba mieszkańców DPS zmniejszyła się do 12 osób. Na realizację tego zadania wydatkowano o 52 036,40 zł mniej niż w 2021 r. Na wysokie koszty związane z realizacją tego zadania ogromny wpływ ma coroczne zwiększanie średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca DPS (w 2022 r. średni miesięczny koszt utrzymania w DPS wyniósł 4 443,00 zł) oraz ustawowe ograniczenia możliwości egzekwowania odpłatności za pobyt od samego mieszkańca jaki i osób ustawowo zobowiązanych do alimentacji.

W 2022 r. skala bezdomności w gminie Chorzele nie uległa zmianie. Ośrodek ponosił koszty utrzymania w schroniskach dla osób bezdomnych dla 4 osób. Zjawisko to ma jednak charakter dynamiczny i zmienny w zakresie uchwycenia faktycznej liczby bezdomnych, szczególnie w okresie zimy, ponieważ nie wszyscy bezdomni są zainteresowani pomocą i chętni do skorzystania ze wsparcia. Ośrodek Pomocy Społecznej na bieżąco monitoruje sytuację osób bezdomnych oraz zagrożonych bezdomnością, informując o możliwości skorzystania z dostępnych form pomocy społecznej.

Realizując zadania wynikające z innych ustaw Ośrodek przyznawał także prawo do świadczeń zdrowotnych ze środków publicznych, świadczeń wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, funduszu alimentacyjnego (wraz z działaniami na rzecz dłużników alimentacyjnych), ustawy „Za życiem” oraz ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci i ustawy o dodatku mieszkaniowym. Ośrodek podejmował także działania, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawie o Karcie Dużej Rodziny.

W 2022 r. Ośrodek wykonywał także zadania zlecone Gminie. W ramach ustawy o dodatku osłonowym, przyznano świadczenie w formie dodatku osłonowego dla 1841 osób/rodzin . Ośrodek rozpatrywał też wnioski w oparciu o ustawę o dodatku węglowym, świadczenie przyznano dla 2062 wnioskodawców. W ramach ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw Ośrodek wydał 575 informacji przyznających dodatek dla gospodarstw domowych.

W okresie sprawozdawczym Ośrodek realizował szereg zadań nałożonych na gminę ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. W ramach nałożonych zadań zapewniono jeden gorący posiłek dla dzieci i młodzieży w szkole dla 19 uczniów oraz jeden gorący posiłek dla dzieci w przedszkolu dla 4 dzieci. Ośrodek rozpatrzył 37 wniosków o pomoc jednorazową w wysokości 300 zł i przyznał wsparcie dla 86 osób z 37 rodzin. Ośrodek pozytywnie rozpatrzył 48 wniosków o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy.

Ośrodek realizował ponadto cele określone w programach (Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Program Wspierania Rodziny) mające służyć poprawie jakości życia społeczności lokalnej.

Działania podejmowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej stanowiły instytucjonalny system wsparcia dla słabszych jednostek i grup społecznych oraz wpisały się w określony w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych katalog przedsięwzięć, mających przyczynić się do poprawy bytu mieszkańców naszej gminy.

W roku 2023 Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach będzie kontynuował realizację zadań wynikających z ustaw i programów, będzie także podejmował nowe inicjatywy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, żeby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach serdecznie dziękuje Pani Beacie Szczepankowskiej Burmistrzowi Miasta i Gminy Chorzele, Radzie Miejskiej w Chorzelach oraz wszystkim instytucjom, podmiotom i osobom, które wspierają naszą trudną i odpowiedzialną pracę na rzecz potrzebujących mieszkańców gminy Chorzele.